

Nr 59.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1917 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom m. m.

(2 avd.)

Uti en till riksdagen den 16 mars 1917 avlåten proposition, nr 164, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen följande förslag till

1) lag om ändrad lydelse av 1 och 3 §§ i lagen den 4 maj 1906 angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom;

2) lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning; samt

3) lag om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Förevarande proposition har för förberedande behandling hänvisats, i vad den rör förslag till ändring i lagen den 4 maj 1906, till lagutskottet, samt, såvitt densamma angår förslag till ändring i lagarna den 25 juni 1909 och den 27 juni 1896, till jordbruksutskottet; och äro de till jordbruksutskottets behandling hänskjutna förslagen av följande lydelse:

»Förslag

till

L a g

om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

Härigenom förordnas, att 1 § i lagen den 25 juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning skall erhålla följande ändrade lydelse:

I Värmlands, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län må ej ägostyckning ske eller förordnande för lantmätare att verkställa ägostyckning meddelas, med mindre tillstånd till ägostyckningen lämnats på sätt nedan sägs.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1917; dock skall den ej äga tillämpning med avseende å ägostyckning, som dessförinnan blivit sökt eller som sökes på grund av avhandling, upprättad före nämnda dag.»

»Förslag

till

L a g

om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring.

Härigenom förordnas, att 20 § 1 mom. och 22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring skola erhålla följande ändrade lydelse:

20 §.

1 mom. Ägare av hemman, vilket får klyvas, have rätt att av hemmanets ägovälde för alltid avsöndra till och med en femtedel av ägovidden i en eller flera delar; dock att inom Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län ej må avsöndras inägojord till den omfattning, att hemmanets jordbruk därigenom märkligen försvagas.

22 §.

Åstundar innehavare av hemman, varifrån avsöndring får ske, att därifrån för alltid avsöndra mark, som, ensam eller tillsammans med vad redan kan vara från hemmanet för alltid avsöndrat, utgör mera än vad i 20 § 1 mom. sägs, ankomme på Konungens befallningshavande att, där omständigheterna därtill föranleda, sådant tillåta. Särskilt må vad i nämnda lagrum stadgas beträffande Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län icke utgöra hinder för sådant tillstånd, där avsöndringen erfordras för egnahemsanläggningar eller industriella anläggningar eller annat dylikt ändamål.

Tillstånd, som i denna § sägs, må ej vägras i fråga om avsöndring av sådant område, som omförmäles i 3 § första stycket i lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1917.»

Beträffande de skäl, som ligga till grund för propositionen, i vad den angår de till jordbruksutskottet hänvisade förslagen till lagändringar, tillåter sig utskottet hänvisa till innehållet i berörda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Utskottet vill till en början erinra därom att riksdagen redan fattat beslut i den del av förevarande proposition, som för förberedande behandling varit överlämnad till lagutskottet, och har riksdagen i enlighet med utskottets hemställan bifallit propositionen med den ändring, att lagens tillämpningsområde utsträckts att omfatta hela Värmlands län, i stället för föreslagna vissa socknar.

Under framhållande av att de till jordbruksutskottet hänvisade lagförslagen äro avsedda att omfatta nämnda län i dess helhet, får utskottet, som vid granskning av de till utskottet hänskjutna lagförslagen icke funnit anledning att däremot framställa någon anmärkning, hemställa,

att riksdagen må för sin del antaga ovan intagna
a) lag om ändrad lydelse av 1 § i lagen den 25
juni 1909 om inskränkning i rätten att erhålla ägo-
styckning;

b) lag om ändrad lydelse av 20 § 1 mom. och
22 § i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning,
ägostyckning och jordavsöndring.

Stockholm den 7 maj 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Petersson, P. Alfred, Lindblad, Linders, Sjöblom,
Lundström, Barthelson, Pettersson, Olaus, Vasseur, Magnusson, Tysk,
Larsson och Andersson.
